

Dr. Semra Fırıncı

MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİ

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ	VII
ÖNSÖZ.....	XI
KISALTMALAR.....	XXIII
Giriş.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNE İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR, SÖZLEŞMENİN HUKUKİ NİTELİĞİ VE BENZER HUKUKİ KURUMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI

I. MİRAS ORTAKLIĞI VE MİRASIN PAYLAŞILMASI KAVRAMI	5
A. Miras Ortaklığı.....	5
1. Genel Olarak Miras Ortaklığı	5
2. Elbirliği Ortaklığının Genel Esaslarından Ayrılan Yönleri Bakımından Miras Ortaklığı	9
B. Mirasın Paylaşılması (Erbteilung) Kavramı	12
II. MİRASIN PAYLAŞILMASININ HUKUKİ NİTELİĞİ	15
A. Elbirliği Ortaklığında Hakkın Niteliğini Açıklayan Görüşler ve Bu Görüşlerin Değerlendirilmesi.....	15
B. Mirasın Paylaşılmasının Hukuki Niteliğini Açıklayan Görüşler.....	19
1. Hak Devrinin Söz Konusu Olduğunu Kabul Eden Görüş.....	19
2. Tereke Unsurunun Lehine Özgülediği Mirasçı Yararına, Diğer Mirasçıların Söz Konusu Tereke Unsuru Üzerindeki Haklarından Vazgeçtiğini Kabul Eden Görüş	21
3. Diğer Görüşler	24

C. Mirasın Paylaşılmasının Hukuki Niteliğini Açıklayan Görüşlerin Değerlendirilmesi.....	25
III. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ.....	28
A. Genel Olarak Mirasın Paylaşılma Şekilleri.....	28
B. Miras Paylaşma Sözleşmesinin Türleri: Elden Paylaşma Sözleşmesi – Yazılı Paylaşma Sözleşmesi.....	31
1. Elden Miras Paylaşma Sözleşmesi.....	32
2. Yazılı Miras Paylaşma Sözleşmesi.....	36
C. Kapsam Bakımından Miras Paylaşma Sözleşmeleri.....	39
1. Genel Olarak.....	39
2. Tam Paylaşma Sözleşmesi.....	40
3. Kısmi Paylaşma Sözleşmesi.....	41
a. Objektif Kısmi Paylaşma Sözleşmesi.....	43
b. Subjektif Kısmi Paylaşma Sözleşmesi.....	46
c. Karma Kısmi Paylaşma Sözleşmesi.....	52
IV. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN KONUSU.....	53
A. Genel Olarak.....	53
B. Miras Paylaşma Sözleşmesinin Konusu Bağlamında Özellik Arzeden Hususlar.....	55
1. Taşınmazların Elden Paylaşma Sözleşmesine Konu Olmasına İlişin Değerlendirmeler.....	55
2. Miras Paylaşma Sözleşmesi ile Elbirliği Mülkiyetinin Paylı Mülkiyete veya Başka Bir Ortaklığa Dönüştürülmesi.....	60
3. Tarımsal Arazilerin Miras Paylaşma Sözleşmesine Konu Olması.....	64
4. Miras Paylaşma Sözleşmesi ile Kat Mülkiyeti Kurulması.....	68
V. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	69
A. Miras Paylaşma Sözleşmesinin Hukuki Niteliğine İlişkin Tespitler.....	69
B. Malvarlığına Yaptığı Etki Bakımından Miras Paylaşma Sözleşmelerinin Hukuki Niteliği.....	76
1. Elden Paylaşma Sözleşmesine İlişkin Değerlendirmeler.....	76

2. Yazılı Paylaşma Sözleşmesine İlişkin Değerlendirmeler.....	77
C. Tereke Borçlarını Konu Edinen Miras Paylaşma Sözleşmesinin Hukuki Niteliği	79
VI. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN BENZER HUKUKİ KURUMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI	82
A. Genel Olarak	82
B. Miras Paylarının Oluşturulması ve Özgülenmesi Sözleşmesi (MK m. 650) ile Miras Paylaşma Sözleşmesinin Karşılaştırılması 83	
1. Miras Paylarının Oluşturulması	84
2. Miras Paylarının Özgülenmesi.....	87
3. Miras Paylarının Oluşturulması ve Özgülenmesi Sözleşmesi ile Miras Paylaşma Sözleşmesinin Karşılaştırılması	88
C. Mirasın Açılmasından Önce Yapılan Miras Payının Devrine İlişkin Sözleşme (MK m. 678) ile Miras Paylaşma Sözleşmesinin Karşılaştırılması.....	93
D. Mirasın Açılmasından Sonra Yapılan Miras Payının Devri Sözleşmesi (MK m. 677) ile Miras Paylaşma Sözleşmesinin Karşılaştırılması.....	99
1. Genel Olarak	99
2. Subjektif Kısmi Paylaşma Sözleşmesi ile MK m. 677'deki Açılmış Miras Payının Devri Sözleşmesinin Birbirinden Ayırılması	108
E. Miras Paylaşma Sözleşmesi Yapma Vaadi (Ön Sözleşme) ile Miras Paylaşma Sözleşmesinin Karşılaştırılması.....	116

İKİNCİ BÖLÜM
MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN
KURULMASI, TARAFLARI, GEÇERLİLİK
ŞARTLARI VE GEÇERLİLİK ŞARTLARINA
AYKIRILIĞIN SONUÇLARI

I. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN KURULMASI VE SÖZLEŞMENİN UNSURLARI.....	121
A. Miras Paylaşma Sözleşmesinin Kurulması.....	121
1. Genel Olarak.....	121
2. Elden Paylaşma Sözleşmesinin Kurulması.....	124
a. Genel Olarak.....	124
b. Taşınmazları Konu Edinen Elden Paylaşma Sözleşmesinin Kurulma Anına İlişkin Tartışmalar ve Kanaatimiz.....	129
3. Yazılı Paylaşma Sözleşmesinin Kurulması.....	133
B. Miras Paylaşma Sözleşmesinin Unsurları.....	138
1. Elden Paylaşma Sözleşmesinin Unsurları.....	138
2. Yazılı Paylaşma Sözleşmesinin Unsurları.....	140
a. Miras Ortaklığının Mevcut Olması.....	140
b. Terekeyi Paylaşmaya İlişkin Anlaşma.....	140
II. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI: MİRASÇILAR.....	147
A. Mirasçı Sifatına Sahip Kişilerin Belirlenmesi.....	147
1. Genel Olarak.....	147
2. Yasal Mirasçılar.....	149
3. Atanmış Mirasçılar.....	150
a. Yedek Mirasçı Atama.....	153
b. Artmirasçı Atama.....	157
B. Mirasçıların Temsilci Aracılığı ile Sözleşmeyi Akdetmesi.....	158
C. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi veya Kayyımın Atanmış Olması Halinde Miras Paylaşma Sözleşmesi.....	161
1. Vasiyeti Yerine Getirme Görevlisi.....	161

2. MK m. 648 Uyarınca Kayyım Atanmış Olması	166
III. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN GEÇERLİLİK ŞARTLARI VE BU ŞARTLARA AYKIRILIĞIN SONUÇLARI	170
A. Genel Olarak	170
B. Ehliyet.....	173
1. Genel Olarak	173
2. Mirasçılar Arasında Tam Ehliyetsiz Bulunması.....	175
3. Mirasçılar Arasında Sınırlı Ehliyetsiz Bulunması.....	177
4. Mirasçılar Arasında Sınırlı Ehliyetli Bulunması	180
5. Mirasçılar arasında MK m. 426 vd. Hükümleri Çerçevesinde Kendisine Kayyım Atanmış Mirasçı Bulunması	183
C. Sözleşmenin Şekli.....	185
1. Elden Paylaşma Sözleşmesinin Şekli	185
a. Genel Olarak	185
b. Yargıtay Uygulaması Çerçevesinde Elden Paylaşma Sözleşmesi.....	186
c. Elden Paylaşma Sözleşmesi Uyarınca Tereke Malvarlığının Mirasçıların Bireysel Hak Sahipliğine Geçirilmesi	189
2. Yazılı Paylaşma Sözleşmesinin Şekli	194
a. Genel Olarak	194
b. Yazılı Paylaşma Sözleşmesinde Şekil Bakımından Özellik Arzeden Durumlar	198
(1) Taşınmazların Yazılı Miras Paylaşma Sözleşmesine Konu Olmasına İlişkin Türk Hukukundaki Tartışmalar Bakımından Şekil Meselesi.....	198
(2) Sınırlı Ayni Haklar ve Tapu Kütüğüne Şerh Edilebilen Kişisel Haklar Bakımından Sözleşmenin Şekli Meselesi.....	201

(3) Miras Ortaklığını Paylı Mülkiyete veya Başka Bir Ortaklığa Dönüştüren Miras Paylaşma Sözleşmesinde Şekil Meselesi.....	207
(4) Miras Paylaşma Sözleşmesi İle Kat Mülkiyeti Kurulması Bakımından Şekil Meselesi.....	208
c. Şekle Aykırılığın Yaptırımı.....	209
d. Şekle Aykırı Miras Paylaşma Sözleşmesinin İfa Edilmiş Olması	211
D. İrade Beyanları Sağlıklı Olmalıdır.....	214
1. Yanılma.....	214
2. Aldatma.....	217
a. Sözleşme Tarafının Aldatması.....	218
b. Üçüncü Kişinin Aldatması.....	220
3. Korkutma.....	223
4. İrade Sakatlıkları Sebebiyle Miras Paylaşma Sözleşmesinin İptali.....	225
E. Sözleşmenin Geçerliliği İçin Aranılan Diğer Şartlar.....	228
1. Muvazaa Bulunmamalıdır.....	228
2. Aşırı Yararlanma Bulunmamalıdır.....	231
3. Sözleşmenin Konusu Emredici Hukuk Kurallarına, Ahlaka, Kamu Düzenine ve Kişilik Haklarına Aykırı Olmamalıdır	234
a. Emredici Hukuk Kurallarına Aykırılık.....	234
b. Ahlaka, Kamu Düzenine ve Kişilik Haklarına Aykırılık ..	240
4. Sözleşmenin Konusu İmkansız Olmamalıdır	241

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN
HÜKÜMLERİ, İFASI, İFA EDİLMEMESİNİN
SONUÇLARI, İFASI SONRASI SORUMLULUK VE
SONA ERMESİ

I. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMLERİ.....	245
A. Miras Paylaşma Sözleşmesinin Hükümlerini Doğurduğu Anın Tespiti.....	245
B. Tereke Aktifleri Bakımından Miras Paylaşma Sözleşmesinin Hükümleri.....	248
1. Aynı Nitelikteki Elden Paylaşma Sözleşmesinin Hükümleri.	248
2. Borçlandırıcı Nitelikteki Yazılı Paylaşma Sözleşmesinin Hükümleri.....	248
a. Genel Olarak	248
b. Alacak Hakları Bakımından Sözleşmenin Hükümleri	251
C. Tereke Borçları Bakımından Miras Paylaşma Sözleşmesinin Hükümleri.....	256
II. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN İFASI.....	259
A. Genel Olarak	259
B. Miras Paylaşma Sözleşmesinde İfanın Konusu	264
1. Taşınmazlar, Sınırlı Ayni Haklar ve Tapu Kütüğüne Şerh Edilmiş Resmi Şekle Tabi Kişisel Haklar.....	265
a. Taşınmazlar.....	265
b. Sınırlı Ayni Haklar ve Tapu Kütüğüne Şerh Edilmiş Resmi Şekle Tabi Kişisel Haklar	269
2. Taşınırlar	276
a. Genel Olarak	276
b. Motorlu Araçlar	278
c. Gemiler ve Hava Araçları.....	282
(1) Gemiler.....	282
(2) Hava Araçları.....	284

3. Alacak Hakları.....	285
a. Genel Olarak Alacak Hakları	285
b. Banka Mevduat Hesaplarından Dođan Alacak Hakları ...	287
4. Diğer Malvarlığı Unsurları.....	290
a. Kıymetli Evrak	290
b. Ticaret Őirketlerindeki Ortaklık Payları.....	293
(1) Őahıs Őirketleri.....	293
(2) Sermaye Őirketleri.....	295
c. Ticari İŐletme ve Esnaf İŐletmesi.....	297
C. Miras Paylaşma Sözleşmesinin KarŐılıklı Borç Yükleyen Hükümleri Bakımından İfa.....	300
1. Genel Olarak	300
2. Ödemezlik Def'i.....	300
3. Alacaklı Temerrüdü	303
III. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŐMESİNDEN DOĐAN BORCUN İFA EDİLMEMESİNİN SONUÇLARI.....	305
A. Genel Olarak	305
B. İfa Davası ve Cebri İcra	306
C. Borçlu Temerrüdü.....	307
1. Borçlu Temerrüdünün Şartları Bağlamında Miras Paylaşma Sözleşmesinde Özellik Arzeden Hususlar	307
2. Borçlu Temerrüdünün Hüküm ve Sonuçları Bağlamında Miras Paylaşma Sözleşmesinde Özellik Arzeden Hususlar ...	308
3. KarŐılıklı Borç Yükleyen SözleŐmelerde Borçlu Temerrüdünün Hüküm ve Sonuçlarının Miras Paylaşma Sözleşmesine Uygulanmasına İlişkin Özellik Arzeden Hususlar	310
a. Genel Olarak	310
b. Ek Seçimlik Haklar.....	311
(1) Aynen İfadan Vazgeçip Müsbet Zararın Tazmini Talebi	311

(2) Sözleşmeden Dönme ve Menfi Zararın Tazmini	
Talebi	313
D. Sonraki Kusurlu İfa İmkansızlığı.....	318
E. Borcun Gereği Gibi Yerine Getirilmemiş Olması	321
IV. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN İFASI SONRASI	
MİRASÇILARIN BİRBİRLERİNE KARŞI SORUMLULUĞU	323
A. Genel Olarak	323
B. Satım Hükümleri Çerçevesinde Sorumluluk.....	324
1. Zapta Karşı Tekeffül Sorumluluğu	324
a. Genel Olarak	324
b. Zapta Karşı Tekeffül Sorumluluğunun Şartları.....	325
c. Zapta Karşı Tekeffül Sorumluluğunun Sonuçları.....	328
2. Ayıba Karşı Tekeffül Sorumluluğu	331
a. Genel Olarak	331
b. Ayıba Karşı Tekeffül Sorumluluğunun Şartları.....	332
c. Ayıba Karşı Tekeffül Sorumluluğunun Sonuçları.....	335
C. Tereke Alacağıının Mirasçılardan Birine Özgülenmesi	
Bakımından Diğer Mirasçılardan Sorumluluğu	337
D. Mirasçılardan Birbirlerine Karşı Sorumluluğuna Uygulanacak	
Zamanaşımı	341
V. MİRAS PAYLAŞMA SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	343
A. Sözleşmeden Dönme.....	343
B. İptal	344
C. İkale (Ortadan Kaldırma) Sözleşmesi	344
SONUÇ	349
KAYNAKÇA.....	365